

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työllisöiden äänestämättä ilmestyvä Astoriassa, Ore., ja kustantamaton The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
4 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR

BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:

One year.....\$1.50 6 months.....90c
IN CANADA:
One year.....\$1.75 6 months.....\$1.00
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year.....\$1.75 6 months.....\$1.00

Advertising rates 50c per inch per insertion. Huonusto sijaitsee 10:n ja Duane katu-
jen kulmassa. Puhelin 365. Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran. Naimailmoituksista \$1.00 ensimmäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta linjalta.

TOIMITUS:

Maiju Nurmi

Box 99, Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajamäärä osottaa seuraavaa:

Uusia125
Uudistuksia51
Katkennut78

KATSAUKSIA

Englannin teollisuustyölläisnaisia on vaikea enää kesyttää perhepalvelijattariksi.

Kun englantilaisia sotilaita alkoi palata takasin rintamalta, alettiin miesten töissä sodan ajalla työskennelleitä naisia kehottaa jälleen palaamaan naisten töihin kuten palvelijattaren ammattiin y. m. Useilla eri teollisuusaloilla on työnantajien ja unionien välillä ollut sopimus, jonka mukaan riuhtamalla olevien sotilaiden tilalle voidaan sodan ajaksi ottaa naisia, mutta entisten työmiesten kotiin palattua on heidät otettava takaisin entisiin töihinsä. Nyt kun entiset työmiehet ovat palanneet, on useiden suurten teollisuusalojen, erittäinkin annuketeollisuuden naistyölläiset joutuneet suurin joukoin työttömiksi. Perhepalvelijattarien ammatti ei heitä houkuttele puoleensa. Suurelle osalle heistä on vielä tuoreessa muistissa perhepalvelijattaren kurja orjan asema, ja pieni palkka. Palvelijattarien palkka ovat jälkeen sodan olleet ainoastaan \$2.92 ja hyvin usein ainoastaan \$2.42 viikolta.

Kolmevuotinen työskentely teollisuustyölläisissä, joissa sentään on jonkinlainen työpäivän pituuden määrä, parempi palkka ja enemmän henkilökohtaista vapautta kuin on perhepalvelijattarilla millollakaan, on opettanut noille työlläisnaisille monta asiaa. Joukkotyö on toiminta tehtävissä on opettanut heille yhteistoiminnan merkityksen omien yhteisten etujensa suojelomuksessa. Perheissä palvelijattariksi työlläisnaisia orjattarina he eivät olisi tuota töslasää ehkä vuosikausien oppineet. Niinpä ovat palvelijattaret joutuneet perustaneet palvelijattarien union, joka vaatii perhepalvelijattarille järjestettäväksi 8 tunnin työpäivä, elinkustannuksia vastaava palkka, vapautta asua missä palvelijattar itse tahtoo y. m. tärkeitä korjauksia palvelijattarien työoloissa.

Kentin kaupungissa Englannissa tekevät palvelijattaret äskettäin lakon, vaatiessa oikeutta saada käyttää palveluspaikan kylpyammetta kerran viikossa, kahden tunnin lepoaika joka päivä, yhden illan ja kahden illapäivän vapaa-aikaa joka viikko, yhden vapaapäivän kerran kuukaudessa, sekä myöskin oikeutta kuulua unioniin ja unionissa tuustustamisen. Armollisten rouvain täytyi suostua kaikkiin palvelijattarien union vaatimuksiin.

New Yorkin naisvankeja suojellaan "kapinallisuuden" tartunnalta.

New Yorkin valtiossa astuu pian voimaan laki joka säättää, että kaikki lakkotajiteluissa ja poliittisissa "kahakoissa" vangitut naiset on teljettävä erilleen muista naisvankeista vankeiloissa. Ei sulkaan laki mahtane olla laadittu tarkoituksella suojella nuoria lakkolaisyttöjä ja muita poliittisia naisvankeja joutumasta prostituutitujen ja muiden kurjistuneiden olioiden saastuttavalta vaikutukselta, vaan paremminkin voi uskoa sillä tarkotettavan suojella noita kurjia riistojärjestelmän tuhoamia ihmishaaskoja tulemasta lakkolaisten ja sosialistien kapita saastutetuiksi sellaisilla tiedoilla, mitkä valaisisivat heille sortumuksensa ja kaiken kurjuuden syyt. — Ehkäpä ei olisi terveellistä kapitalistiselle riistojärjestelmälle, että tuo sprtuneiden suuri joukko oppisi ne syyt tietämään.

Lawrencen lakkolaisia koetetaan taivuttaa "lynchauksen" avulla.

Lawrencen kutomotyöläisten lakko on kestänyt jo yli 15 viikkoa. Lähes neljän kuukauden ajan ovat puolimäkiset miehet, naiset ja lapset kestäneet taistelussa Lawrencen ja Bostonin silkkitehtaita vastaan, jotka ovat päättäneet pakottaa nuo 20 eri kansallisuuteen lukeutuvi "tietämättömät ulkomaalaiset" työläiset vaipumaan polvilleen heidän eteensä. Lakko on ollut huomattava sen yhteydessä harjotetuista monenlaisista laittomuksista ja väkivaltaisuuksista, ei lakkolaisten taholta, vaan Lawrencen viranomaisen ja poliisin ja palkattujen pssyhuurtain taholta. Lakkolaisten pieksäminen, heidän nenien murskaaminen ja vangitsemisen ilman vangitsemiskäskyä, ei näy enää olevan kyllin tehokkaita rääkkäyskeinoja. Poliisi on koettanut "nykykaikaista sodankäyntitään" lakkolaisia vastaan, järjestämällä kone-työkalukomppanioita ja harjottamalla niitä käyttämään noita kuoleman kuulua levittäviä hirmuaseita turvattomia miehiä, naisia ja lapsia vastaan. Mutta lakkolaiset ovat yhä taipumattomat. He vaativat yhä vain 48 tunnin työviikkoa entisellä 54 tunnin työviikon palkalla.

Viimeisin keino lakon murtamiseksi oli yritys "lynchata" kaksi lakkolaisten johtajaa. Heidät raahattiin asunnostaan yövuoteiltaan ja kuljetettiin kaupungin ulkopuolelle, jossa heidät hakattiin tunnottomaksi. Nuoran ja muita hirttämiseen tarvittavia välineitä oli tuotu mukana. Rääkkäyspaikan ohi sattui kulkemaan auto, jota rääkkäjäjäit säikähtivät niin, että lähtivät pakoon ja jättivät uhrinsa hirttämättä. Ei tarvitse kauan arvailla ketkä järjestivät ja johtivat tuota viimeisintä petomaisuutta lakkolaisia kohtaan. Ei tarvinne edes mainita, että Lawrence'n poliisi ei ole paljoakaan vaivautunut etsimään hirttojen tekijöitä.

Lawrencen lakko siis yhä jatkuu. "Lynchaukset" ja konekytkit eivät voi sitä murtaa. Jos se murtuu, lankeaa syy siitä toisten työläisten niskoilille, jotka eivät ole auttaneet Lawrence'ssa taistelevia työläistovereitaan. — Justice.

Kansainvälinen naisten kongressi koontunut Zyrichissä.

T. k. 14 p. alkoi kansainvälinen naisten kongressi istuntonsa. Kongressissa on noin sata edustajaa edustuen kolmeatoista eri maata. Edustajien joukossa on useita työväenliikkeen mukana kauemmin olleita naisiakin. Amerikasta on 32 edustajaa, niideä joukossa ollen Jane Adams, Ida Tarbell ja entinen kongressinainen Jeanette Rankin. Englannista on 23 edustajaa, niiden joukossa rouva Snowden, hyvin tunnettu englantilaisen työväen johtaja Phillip Snowdenin vaimo. Ranskasta on ainoastaan yksi edustaja, Irlannista

Tunnustus on annettava

Toverittaren tilaajille uusien tilauksien hankinnassa, vaikka kyllähän sitä vielä parantaakin voisi.

Kunhan nyt jaksaisimme edelleenkin toimia yhtä innokkaasti, ainakin tämän kesän ajan, niin pyysyi tilaajamäärä siinä missä se nyt on, ja sitte ensi talven ryntäyksen aikana kohottaisimme sen aivan muutamassa päivässä KYMMENEEN TUHANTEEN, jos nyt vielä kesän aikana, niinkun auttaaksemme ensi talven rynnäkkää, kohottaisimme sen yhdeksään tuhanteen.

Ei se ole paljon vaadittu, noin kahdeksan sataa uutta tilausta, ja KAIKKI ENTISET UUDISTETTAVA, silloin olemme sen saavuttaneet. Kuinka tyydyttävältä se tuntuisiakaan olla tilaajamäärä tuo sievoinen summa, 10,000. Tekisiäpä mieli häitä tuohon vielä pari nollaa, noin vain luvun kaunistukseksi, mutta olkoon nyt siinä. Lisäämme kaunistukseksi seuraavat, velvollisuuden täyttäneitten nimet:

- 10,401—P. E. NEWMAN, Fort Bragg, Cal.
9,169—MINNIE SUNDEN, Fitchburg, Mass.
10,316—ANNA WESALA, Adna, Wash.
6,700—IMPI SIMONSON, Hanna, Wyo.
6,540—MILJA SALO, Winooski, Vt.
4,905—LIISA KANGAS, Nashwauk, Minn.
6,332—LIZZIE KARKKAINEN, Milltown, Mont.
7,197—AINO RYTKÖNEN, Leadville, Coln.
11,323—SOFIA LUOMA, Everett, Wash.
6,437—MRS. H. P. MATTSON, Laurium, Mich.
5,936—SENJA MONONEN, Bowie, Colo.
9,261—KATRI JÄÄSKELÄINEN, Fitchburg, Mass., (6).
11,735—ILMA AHLGREN, Collinsville, Conn.
2,055—AMALIA HANNULA, Iron River, Mich.
9,175—LYDIA KAATTARI, Red Lodge, Mont.
10,289—FRED LUKKARINEN, Quincy, Mass.
8,338—LEMPI LAPPI, Hartford, Vt.
10,768—LYDIA HEIKKINEN, Seattle, Wash., (7).
5,678—LEMPI SAARI, Seattle, Wash.
11,903—HELMI MATTSON, International Falls, Minn., (2).
5,431—HANNA ANDERSON, South Range, Mich.
10,719—JOHN J. MÄKI, Florenton, Minn.

Toverittaret, kuka lienettekin, joka nämä rivit, luette, hankkikaa ensi työksenne YKSI UUSI TILAAJA lehdellenne, omalle, jokaviikkoiselle ensi ystävällenne. Auttakaa lehteenne ja ennenkaikket naapurianne ja sitä aatetta jonka eteen kaikki olemme lupautuneet toimintamme uhraamaan. Paras teko tuttavallenne on saada hänet luokkatietoiseksi. Silloin voi hänen kanssaan keskustella yhteiskunnallisista asioista, kun hän on niistä tietoinen; kukapa viitsisi seiniälle puhua, ei se kykene vastaamaan.

Who shall be on the next list?

Toverillisesti,
TOVERIN LEVITYSOSASTO.

kolme. Saksasta 27 ja Itävalta-Unkarista neljä.

Kongressin enemmistö on tuominut ankarasti rauhansopimusta.

Edustajat naisten kongressissa saavat rauhansopimuksen nykyisessä muodossaan kokonaan puolustavan keskusvaltojen vihollisten etuja ja he sanovat, että ehtoja ei lainkaan kannata ottaa huomioon.

Protesteeraavat kauppasulkuja vastaan
Zyrich, toukok. 15 p.—Tällä koolle olevassa kansainvälisessä naisten kongressissa ehdotettiin tänään julkilausuttavaksi protesti keskusvaltoja vastaan kohdistettua kauppasulkuja vastaan. Unkarin edustaja rouva Glucklich sanoi kauppasulun olleen syytä bolshevismen valtaan nousuun Unkarissa.

Saksalainen edustaja rouva Heyman sanoi, että Saksan naiset protesteeraavat Belgiaan hyökkäystä ja epäinhimmillistä siviilihenkilöiden Belgiasta ja pohjois-Ranskasta karkotamista vastaan. Hän sanoi heidän myöskin vastustaneen Brest-Litovskin rauhaa.

New Yorkin sosialistinaiset perustaneet Kate Richards O'Haren puolustuskomitean.

Huhtikuun 21 p:nä kokoontui joukko sosialistinaisia ja he päättivät perustaa komitean, joka kerää allekirjotuksia Kate Richards O'Haren vapautusnomustien alle, jotka anomukset lähetetään presidentti Wilsonille. Komitea on laatinut lentolehtisen: "Kuka on Kate Richards O'Hare." Jotkut komitean toimista tullaan lähettämään ylt maan naisille. Komitea on myöskin jo painattanut 20,000 nimien keräyslistaa, joissa vaaditaan presidentti Wilson vapauttamaan Kate O'Hare. Komitean sihteeriä toimii Elizabeth Gurley Flynn ja ra-

hastonhoitajana Miss Garcia Galles. Suuri joukkokokous on pidetty New Yorkissa t. k. 12 p:nä.

Samanlaista puolustuskomiteata puuhataan Washingtonissa, D. C. Samanlaisia komiteoita pitäisi perustaa joka kaupunkiin ja joukkokokouksia pitäisi panna toimeen. Tämä on nais-tovereiden tehtävä. Suomalaisetkin naiset voivat tällaisia kokouksia panna toimeen. Mitä pikemmin saadaan vähintään yhden miljoonan naisen allekirjotus тов. O'Haren vapautusnomuksen alle, sitä pikemmin voidaan lähettää läheystö presidentti Wilsonin luokse vaatimaan oikeutta тов. O'Harelle. Armoa ei tullaakaan pyytämään, vaan oikeutta.

KIRJEITA

FINLAND, ONT., CANADA.

Kirjotan taas pitkästä aikaa Toverittaren, joka on ollut meiltä poissa useamman kuukauden syystä, kun me luulimme ettei se pääse tulemaan Canadaan. Mutta kun kevät toi lämpimät tulokset, toi se myöskin meille Toverittaren ja samana päivänä saimme myöskin Pöytä ja Kodin sekä Vapauskkin pääsi irti kahleistaan. Te, jotka olette sentään saaneet lukea omia sanomalehtiä, ette voi arvata kuinka meillä oli iloa saadessamme tuon postin. Se oli sellainen ilon hetki, että täytyi siitä heti ilmoittaa Toverittaren suurelle lukijakunnalle.

Tällä vietettiin vappujuhlaa. Oltiin haalilla koko päivä. Siellä oli paljon ohjelmaa ja huvia.

Meillä täällä ei ole lasten sunnuntai-koulua eikä minkäänlaista